Vammaisneuvosto 28.10.2026

Kokoustiedot

Aika 28.10.2026 klo 17:00 - 21:02

Paikka Sähköinen kokous, teams

Läsnä	Kuusela Pirkko	puheenjohtaja	17:00 - 21:02
	Valtonen Marsa	1. varapuheenjohtaja	17:00 - 21:02
	Koskinen Juha-Matti	2. varapuheenjohtaja	17:00 - 21:02
	Holmlund Jessica	3. varapuheenjohtaja	17:14 - 21:02
	Ahlgren Rosita	jäsen	17:00 - 21:02
	Bäckström Hanna	jäsen	17:00 - 21:02
	Eriksson Kenneth	jäsen	17:00 - 21:02
	Huotari Eino	jäsen	17:00 - 21:02
	Kalliomäki Susanna	jäsen	17:00 - 21:02
	Karhunen Ritva	jäsen	17:08 - 21:02
	Karlsson Inger	jäsen	17:00 - 18:26 18:29 - 21:02
	Paasikivi Tom	jäsen	17:00 - 21:02
	Penttilä Kaisa	jäsen	17:00 - 21:02
	Silvander Sini	jäsen	17:00 - 21:02
	Tynkkynen Kaarina	jäsen	17:00 - 21:02
	Westerlund-Horttana Clara	jäsen	17:00 - 21:02
	Virkkula Irmeli	jäsen	17:00 - 21:02
	Virtanen Terhi	jäsen	17:00 - 21:02
	Österberg Hanne	jäsen	17:00 - 21:02
	Hukari Hanna	aluehallituksen edustaja	17:00 - 21:02
	Westergård Mikaela	palvelualuejohtaja, perhe- ja vammaispalvelut	17:00 - 21:02
	Ihamäki Veli-Pekka	pelastusjohtaja	17:00 - 17:20
	Malmberg Piia	muutosjohtaja	17:00 - 17:50
	Mustakari-Ilovuori Anu	palvelualuejohtaja, yhteiset sosiaali- ja terveyspalvelut	17:00 - 18:46
	Hietala Kalle	hallinnon asiantuntija, sihteeri	17:00 - 21:02
Poissa	Rautanen Liisa	jäsen	
	Hokkanen Timo	palvelulinjajohtaja, perhe- ja vammaispalvelut	
	Moisala Jarno	hallintojohtaja	

Allekirjoitukset

Pirkko Kuusela puheenjohtaja	Kalle Hietala sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Eino Huotari pöytäkirjantarkastaja	Susanna Kalliomäki pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 4.11.2026

Käsitellyt asiat

Pykälä	Liite	Otsikko	Sivu
§ 72		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 73		Työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjan tarkastajien valinta	7
§ 74		Vuosien 2027-2030 pelastustoimen palvelutasopäätöksen esittelyn merkitseminen tiedoksi	9
§ 75		Palvelujen uudistamisen strategian muutoslupauksen "Lisää ensisijaisia palveluja lapsille ja nuorille" esittely ja ajankohtaiskatsauksen merkitseminen tiedoksi	13
§ 76		Yhteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelualueen ajankohtaiskatsauksen merkitseminen tiedoksi	15
§ 77		Katsaus ajankohtaisiin asioihin	17
§ 78	1	Lausunnon antaminen aluehallitukselle vuoden 2027 talousarviosta ja vuosien 2027-2029 taloussuunnitelmasta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitettävistä muutoksista vuodelle 2027	18
§ 79		Vastauksen antaminen vammaisneuvoston 5.3.2026 § 17 aloitteeseen palvelujen turvallisuudesta ja palvelujen merkityksestä osana hyvinvointia	21
§ 80		Vammaisneuvoston edustajan valinta muutoslupauksen "Lisää ensisijaisia palveluja lapsille ja nuorille" laajennettuun ohjausryhmään	31
§ 81		Vammaisneuvoston edustajien valinta hyvinvointialueen ja vammaisjärjestöjen 19.11.2026 yhteisen pyöreän pöydän tilaisuuteen	33
§ 82		Vammaisneuvoston lausunnon "Alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 luonnoksesta" merkitseminen tiedoksi	36
§ 83		Vammaisneuvoston kannanoton "Palvelut tulee järjestää esteettömissä tiloissa" hyväksyminen	39
§ 84		Vammaisneuvoston kannanoton "Omaishoitajien lakisääteisten vapaiden on toteuduttava tosiasiallisesti – vammaisneuvosto vaatii oikeuksien kunnioittamista, julkista selvitystä ja välittömiä korjaustoimenpiteitä" hyväksyminen	43
§ 85		Vammaisneuvoston lausuntojen ja esityksien tarkistaminen	47
§ 86		Muut asiat	49
§ 87		Ilmoitusasiat	51

§ 72

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätösehdotus

Puheenjohtaja päättää todeta kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi hallintosäännön 72 § mukaisesti.

Käsittely

Päätös

Puheenjohtaja päätti todeta kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi hallintosäännön 72 § mukaisesti.

Selostus

Hallintosäännön 72 § mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Hallintosäännön 70 § mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla.

Hallintosäännön 78 § mukaan kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Asioista voidaan päättää sähköisesti ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).

Hallintosäännön 70 § mukaan kokouskutsu toimitetaan, mikäli mahdollista, 5 päivää ennen kokousta. Kokouskutsun yhteydessä toimitetaan kokouksen esityslista, jossa tulee olla selostus ja päätöksenteon perustelut kustakin käsiteltävänä olevasta asiasta ja päätösehdotus. Kokouskutsu voidaan toimittaa myös sähköisesti.

§ 73

Työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. hyväksyä kokouksen työjärjestyksen;

2. valita pöytäkirjan tarkastajiksi henkilöt Huotari ja Kalliomäki ja

3. myöntää tarvittavat läsnäolo- ja puheoikeudet

Käsittely

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. hyväksyä kokouksen työjärjestyksen;
2. valita pöytäkirjan tarkastajiksi henkilöt Huotari ja Kalliomäki ja
3. myöntää läsnäolo- ja puheoikeudet pelastusjohtaja Ihamäelle, muutosjohtaja Malmbergille, palvelualuejohtaja Mustakari-Ilovuorelle ja palvelualuejohtaja Westergårdille.

Selostus

Hallintosäännön 72 § mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä. Toimielin voi päättää ottaa käsiteltäväksi sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa. Hallintosäännön 79 § mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Läsnäolo- ja puheoikeudesta vammaisneuvosto päättää toimintasäännössään

150/00.01.02/2026

Vammaisneuvosto 28.10.2026 § 74

§ 74

Vuosien 2027-2030 pelastustoimen palvelutasopäätöksen esittelyn merkitseminen tiedoksi

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Ihamäki Veli-Pekka
Markkanen Kimmo

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää merkitä vuosien 2027-2030 pelastustoimen palvelutasopäätöksen esittelyn tiedoksi.

Käsittely

Jäsen Karhunen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 17.08.

2. varapuheenjohtaja Holmlund saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 17.14.

Pelastusjohtaja Ihamäki poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 17.20.

Päätös

Vammaisneuvosto hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluehallitus päätti 9.2.2026 § 11 käynnistää vuosien 2027–2030 pelastustoimen palvelutasopäätöksen valmistelun. Palvelutasopäätös toteuttaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelujen uudistamisen strategiaa 2026–2029. Hallintosäännön § 63 mukaisesti valmius- ja turvallisuuslautakunta on ohjannut palvelutasopäätöksen

valmistelua ja seurannut sen strategisten tavoitteiden toteutumista valmisteluprosessin aikana. Valmistelua on käsitelty aluehallituksen päiväkoulussa 17.8.2026 sekä valmius- ja turvallisuuslautakunnan työpajoissa ja kokouksissa 25.2.2026, 12.3.2026, 21.5.2026 ja 3.9.2026. Pelastustoimen palvelutasopäätös vuosille 2027-2030 hyväksytty aluehallituksessa 21.9.2026 § 177 ja aluevaltuustossa 6.10.2026 § 56.

Pelastustoimen palvelutasopäätös on pelastustoimen järjestämislakiin (613/2020) perustuva lakisääteinen asiakirja, jossa määritellään hyvinvointialueen pelastustoimen palvelut, palvelutaso sekä niiden tuottamisessa käytettävät voimavarat. Palvelutasopäätöksen sisältöä ohjaavat pelastustoimen järjestämislain lisäksi sisäministeriön asetus palvelutasopäätöksen sisällöstä (1225/2022), valtakunnalliset strategiset tavoitteet sekä hyvinvointialueen oma strategia. Asiakirja on laadittu sisäministeriön ja aluehallintoviraston käyttämän valtakunnallisen mallin mukaisesti.

Pelastustoimen järjestämislain 6 §:n mukaan aluevaltuusto päättää pelastustoimen palvelutasosta. Päätöksen tulee perustua alueen riskeihin ja uhkiin sekä niiden arviointiin. Siinä määritellään toiminnan tavoitteet, palvelutaso, käytettävät voimavarat sekä palvelutason kehittämistä koskeva suunnitelma määräajaksi.

Palvelutasopäätöksessä kuvataan, miten Länsi-Uudenmaan pelastustoimi tuottaa pelastuslain (379/2011) mukaiset palvelut. Asiakirja keskittyy asiakkaalle näkyviin palveluihin sekä niiden nykytilaan, kehittämistarpeisiin ja tavoitteisiin. Lisäksi siinä kuvataan lyhyesti muuta pelastuslaitoksen toimintaa, erityisesti ensihoitoa. Ensihoidon järjestämisvastuu kuuluu Uudenmaan erillislailla HUS-yhtymälle, ja palvelut tuotetaan HUS-yhtymän, pelastuslaitosten ja muiden palveluntuottajien yhteistyönä. Ensihoidon palvelutasosta päättää HUS-yhtymä.

Palvelutasopäätöksen valmistelu perustuu Uudenmaan pelastuslaitosten yhteiseen riskianalyysiin ja toimintaympäristön arviointiin. Valmistelussa on painotettu asiakasnäkökulmaa sekä hyvinvointialueen asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen palvelutarpeita.

Hyvinvointialue pyysi palvelutasopäätöksestä pelastustoimen järjestämislain mukaisen lausunnon lupa- ja valvontavirastolta (LVV) ennen päätöksentekoa. Lausunto saatiin 2.6.2026, ja sen perusteella luonnosta täydennettiin erityisesti riskiperusteisuuden, palvelutason ja resurssien välisen yhteyden sekä kehittämistoimenpiteiden osalta.

Valmistelun aikana on kuultu alueen kuntia, naapuripelastuslaitoksia, yhteistyöviranomaisia, järjestöjä, alueen asukkaita sekä hyvinvointialueen henkilöstöä. Saatujen näkemysten perusteella palvelutasopäätöstä on tarkennettu, ja palautetta hyödynnetään myös toiminnan jatkosuunnittelussa.

Palvelutasopäätökseen sisältyy sisäministeriön asetuksen edellyttämä palvelutason kehittämissuunnitelma. Suunnitelmassa kuvataan merkittävimmät palvelutasoa koskevat kehittämistarpeet sekä niiden vaikutukset voimavaroihin, investointeihin ja käyttötalouteen. Kehittämissuunnitelmassa korostuvat hyvinvointialueen strategian mukaisesti onnettomuuksien ehkäisyn, pelastustoiminnan sekä valmiuden ja varautumisen vahvistaminen. Lisäksi siinä huomioidaan tulevat toimitilatarpeet.

Keskeiset kehittämisteemat ovat tieto toiminnan keskiössä, hyvinvoiva ja osaava henkilöstö sekä yhteistyöllä konkreettisia hyötyjä asiakkaalle. Näillä teemoilla tuetaan hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden toteutumista pelastustoimessa.

Palvelutasopäätöksen toimeenpano tapahtuu vuosittain laadittavan tuotantosuunnitelman kautta. Palvelutasopäätöksen toteutumista seurataan osana pelastustoimen omavalvontaa, vuosittaista viranomaisraportointia sekä hyvinvointialueen toiminnan ja talouden seurantaa.

Palvelutasopäätös sisältää julkisuuslain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 8 kohdan perusteella salassa pidettäviä tietoja, jotka liittyvät varautumiseen, väestönsuojeluun ja turvallisuusjärjestelyihin. Julkisesta asiakirjasta on poistettu nämä tiedot, mutta päätöksenteossa käytetään täydellistä asiakirjaa.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

904/00.02.03/2026

Vammaisneuvosto 28.10.2026 § 75

§ 75

Palvelujen uudistamisen strategian muutoslupauksen "Lisää ensisijaisia palveluja lapsille ja nuorille" esittely ja ajankohtaiskatsauksen merkitseminen tiedoksi

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Westergård Mikaela

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää merkitä "lisää ensisijaisia palveluja lapsille ja nuorille" muutoslupauksen esittelyn ja ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Käsittely

Muutosjohtaja Malmberg poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 17.50.

Päätös

Vammaisneuvosto hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Vammaisneuvostolle esitellään Lisää ensisijaisia palveluja lapsille ja nuorille -muutoslupauksen valmistelun etenemistä, keskeisiä havaintoja sekä suunniteltuja toimenpiteitä. Muutoslupaus on yksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelujen uudistamisen strategian 2026–2029 keskeisistä muutoslupauksista.

Muutoslupauksen tavoitteena on vahvistaa lasten, nuorten ja perheiden varhaista tukea sekä siirtää palvelujen painopistettä korjaavista palveluista kohti oikea-aikaista ja ennakoivaa tukea. Vuonna 2027 kehittämisen painopisteinä ovat mm.

osaamisen kehittäminen ja muutoskyvykkyyden johtaminen opiskeluhuoltopalveluissa, asiakasohjauksen ja asiakaspolkujen kehittäminen, opiskeluhuoltopalveluiden palvelutarvekertoimen valmistelu yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa, palvelutarpeen ennustemallin pilotointi dataa ja tekoälyä hyödyntämällä sekä erilaiset muut opiskeluhuoltopalveluiden kehittämistoimenpiteet, joita suunnittelemme yhdessä henkilöstön kanssa parhaillaan. Muutoslupauksen toimeenpanon valmistelua tehdään rinnakkain alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman kanssa, josta vammaisneuvosto on aiemmin antanut lausunnon.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

1073/00.01.02/2024

Vammaisneuvosto 28.10.2026 § 76

§ 76

Yhteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelualueen ajankohtaiskatsauksen merkitseminen tiedoksi

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Mustakari-Ilovuori Anu

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää merkitä yhteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelualueen ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Käsittely

Jäsen Karlsson oli poissa tämän asian käsittelyn aikana klo 18.26–18.29.

Palvelualuejohtaja Mustakari-Ilovuori poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.46.

Päätös

Vammaisneuvosto hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Kokouksessa annetaan katsaus yhteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelualueen ajankohtaisiin asioihin. Katsauksessa käsitellään muun muassa omalääkärimallin etenemistä sekä palveluverkon ajankohtaista tilannetta.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

§ 77

Katsaus ajankohtaisiin asioihin

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää merkitä ajankohtaiskatsaukset tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Vammaisneuvosto hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Kokouksessa annetaan katsauksia hyvinvointialuetta koskevista ajankohtaisista asioista mm. seuraavasti:

1. Perhe- ja vammaispalvelujen palvelualueen ajankohtaiset asiat
2. Vammaisneuvoston työryhmien ajankohtaiset asiat

Liitteet

Oheismateriaali

- Henkilökuljetusten tilannekatsaus 7-9 2026

2193/02.00.00/2026

Vammaisneuvosto 28.10.2026 § 78

§ 78

Lausunnon antaminen aluehallitukselle vuoden 2027 talousarviosta ja vuosien 2027-2029 taloussuunnitelmasta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitettävistä muutoksista vuodelle 2027

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Johanson Hanna
Jansson Hermanni

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. antaa lausunnon aluehallitukselle vuoden 2027 talousarviosta ja vuosien 2027-2029 taloussuunnitelmasta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitettävistä muutoksista vuodelle 2027 ja
2. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Käsittely

Päätös

Vammaisneuvosto hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pyytää vaikuttamistoimielimiltä ja lautakunnilta lausuntoja vuoden 2027 talousarviosta ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelmasta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitettävistä muutoksista vuodelle 2027.

Tausta

Hyvinvointialuejohtaja on julkaissut esityksensä vuoden 2027 talousarvioksi ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelmaksi 21.10. Aluehallitus merkitsee esityksen tiedoksi 26.10. kokouksessaan ja lähettää sen aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan käsittelyyn 30.10.2026 alkaen. Aluehallituksen on määrä käsitellä talousarvio ja -suunnitelma kokouksessaan 23.11.2026 ja aluevaltuuston kokouksessaan 8.12.2026.

Osana neuvotteluja käsitellään myös sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitettäviä muutoksia. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut perustuvat asiakasmaksulakiin (734/1992) ja sitä täydentävään asetukseen (912/1992). Hyvinvointialueet voivat päättää asiakasmaksulain ja -asetuksen puitteissa sosiaali- ja terveyspalveluista perimistään maksuista. Lailla ja asetuksella säädellään tiettyjen maksujen enimmäismääriä, tulorajoja ja vähimmäiskäyttövaroja sekä säädetään maksujen perusteista. Jos maksujen enimmäismäärästä ei ole säädetty, se voi olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvan kustannuksen suuruinen.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen asiakasmaksut on tarkistettu aluevaltuustossa 9.12.2025 § 102, Aluevaltuuston päätös on luettavissa painamalla tätä linkkiä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitetään vuodelle 2027 muutoksia, jotka perustuvat valtioneuvoston asetuksella muutettuihin maksujen enimmäismääriin ja hyvinvointialueella valmisteltuihin palveluiden kannalta tarkoituksenmukaisiin muutoksiin.

Toimivalta

Hyvinvointialuelain (611/2021) mukaan vammaisneuvostolle tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vammaisneuvosto arvioi olevan merkitystä vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vammaisneuvosto tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Hallintosäännön 42 §:n mukaan aluehallituksen tehtävänä on asettaa hyvinvointialuelaissa säädetyt vaikuttamistoimielimet ja huolehtia näiden toimintaedellytyksistä.

Liitteet

1 Vammaisneuvoston lausunto vuoden 2027 talousarviosta, taloussuunnitelmasta ja asiakasmaksuista

Oheismateriaali

- Ehdotus talousarvioksi vuodelle 2027 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2027-2029
- Ehdotus sosiaali-ja terveydenhuollon asiakasmaksujen muutoksiksi 1.1.2027 alkaen

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Vammaisneuvosto § 17 5.3.2026
Vammaisneuvosto § 79 28.10.2026

9428/00.02.03/2023

Vammaisneuvosto 28.10.2026 § 79

§ 79

Vastauksen antaminen vammaisneuvoston 5.3.2026 § 17 aloitteeseen palvelujen turvallisuudesta ja palvelujen merkityksestä osana hyvinvointia

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Hokkanen Timo

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä alla olevan vastauksen vammaisneuvoston aloitteeseen tiedoksi

Vastaus vammaisneuvoston aloitteeseen

Vammaisneuvosto nostaa aloitteessaan esiin tärkeän huolen säästöjen ja palvelumuutosten vaikutuksesta asiakkaiden arjen turvallisuuteen, elämänlaatuun ja hyvinvointiin. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella tunnistetaan näiden vaikutusten arvioinnin kriittinen merkitys osana vastuullista päätöksentekoa.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella päätösten vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) perustuu lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (7 §) sekä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen strategiaan. EVA-toimintamallia ohjaa hallintojohtajan antama Päätösten vaikutusten ennakkoarvioinnin (EVA) käsikirja.

Hyvinvointialueen strategian mukaisesti päätöksenteon tulee perustua monipuoliselle vaikutustenarvioinnille. Ennakkoarvioinnin tavoitteena on:

Tunnistaa vaikutukset eri väestöryhmiin: Arvioida päätösten ja säästötoimenpiteiden kohdentumista ja vaikutuksia erityisesti haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten vammaisiin henkilöihin ja tukea tarvitseviin asukkaisiin.

Ennaltaehkäistä kielteisiä vaikutuksia: Minimoida mahdolliset kielteiset arjen turvallisuuteen, terveyteen tai sosiaaliseen osallisuuteen kohdistuvat vaikutukset sekä vahvistaa myönteisiä vaikutuksia.

Avoimuus ja läpinäkyvyys: Tuoda valmisteluun ja päätöksentekoon eri ratkaisuvaihtoehtojen hyvät ja huonot puolet vertailtavaksi

EVA-käsikirjan mukaisesti ennakkoarviointi laaditaan aina, kun päätöksellä tai toimenpiteellä on:

- Strategisesti, toiminnallisesti tai taloudellisesti merkittäviä vaikutuksia.
- Merkittäviä vaikutuksia tietylle asukasryhmälle (esim. vammaiset henkilöt tai iäkkäät).
- Kyseessä on merkittävä muutos palveluissa tai uusi palvelujen järjestämistapa.

Arvioinnissa käydään tarkistuslistan mukaisesti läpi neljä keskeistä kokonaisuutta:

1. Asukkaiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen: (vaikutukset elinolosuhteisiin, arjen turvallisuuteen, toimintakykyyn, kielellisiin oikeuksiin sekä palvelujen sujuvuuteen, saatavuuteen ja oikea-aikaisuuteen).
2. Palvelujen järjestäminen ja uudistaminen kestävällä tavalla: (vaikutukset palvelujen laatuun, vaikuttavuuteen, yhdenvertaisuuteen ja asiakasturvallisuuteen).
3. Henkilöstön ja työyhteisön näkökulmat: (työn organisointi, osaaminen ja arjen sujuvuus).
4. Sujuva yhteistyö ja osallisuus: (vaikutukset asukkaiden ja asiakkaiden osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksiin sekä HYTE- ja kuntayhteistyöhön).

Vammaisneuvoston esiin nostama tarve elämänlaadun, hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden huomioimisesta on keskeinen osa EVA-prosessia. Laajoissa tai merkittävissä palvelumuutoksissa hyödynnetään kokemustietoa sekä kuullaan eri sidosryhmiä ja vaikuttamistoimielimiä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella otetaan vakavasti vammaisneuvoston esille tuomat huolet kotihoidon toteutumisesta, aikatauluhaasteista sekä niiden vaikutuksista asiakkaiden arkeen, turvallisuuteen ja mahdollisuuksiin hoitaa luottamustoimia. Palvelujen laadun, turvallisuuden ja oikea-aikaisuuden varmistaminen perustuu lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) sekä alueen lakisääteisiin omavalvonnan rakenteisiin.

1. Henkilökohtaisen avun ja kotihoidon selkeät roolit ja yksilölliset tarpeet

Palvelujen tarkoituksenmukaisuus: Henkilökohtainen apu ja kotihoito ovat eri tarkoituksiin myönnettäviä palveluja, joilla kummallakin on omat lainsäädännölliset ja sisällölliset edellytyksensä. Henkilökohtaisen avun ensisijaisena tavoitteena on mahdollistaa vaikeasti vammapalvelua tarvitsevan henkilön itsemääräämisoikeus, itsenäinen elämä sekä osallistuminen yhteiskunnalliseen elämään, opiskeluun, työhön ja vapaa-aikaan.

Kotihoidon ja henkilökohtaisen avun yhteensovittamisessa on varmistettava, että asiakkaan yksilölliset tarpeet otetaan huomioon siten, että palvelut tosiasiallisesti tukevat hänen itsenäistä toimintaansa ja osallisuuttaan ilman tarpeetonta kotisidonnaisuutta.

2. Kotihoidon toimintavarmuus ja omavalvonnallinen puuttuminen

Vastuu toteutuksesta ja seurannasta: LUVN:n omavalvonnan käsikirjan mukaisesti palveluyksikön esihenkilö (vastuuhenkilö) vastaa yksikkökohtaisen omavalvonnan arjen toteutuksesta, palvelujen oikea-aikaisuudesta sekä laadusta. Kotihoidon käyntien tulee toteutua sovittujen aikataulujen mukaisesti, jotta asiakkaan turvallisuus ja päivittäiset toiminnot eivät vaarannu.

Poikkeamien käsittely (LaRi-järjestelmä): Mikäli kotihoidon toteutuksessa ilmenee viivästyksiä tai puutteita, kyseessä on asiakasturvallisuutta ja palvelun luotettavuutta koskeva poikkeama. Hyvinvointialueella käytössä olevan laadun- ja riskienhallintajärjestelmä LaRin kautta henkilöstöllä ja esihenkilöillä on velvollisuus ilmoittaa viivytyksettä havaituista epäkohdista tai vaaratapahtumista (valvontalaki 29 §). Esihenkilön on otettava ilmoitukset käsittelyyn viivytyksettä (viimeistään 5 päivän kuluessa) ja käynnistettävä tarvittavat korjaavat ja ehkäisevät toimenpiteet.

3. Osallisuuden ja luottamustoimien hoitamisen turvaaminen

Vammaisneuvoston esiin tuoma tilanne, jossa kotihoidon myöhästyminen on estänyt asiakkaan yhdenvertaisen osallistumismahdollisuuden luottamustoimen hoitamiseen, on vakava huomio.

Hyvinvointialueen strategisten ja omavalvonnallisten tavoitteiden mukaan palvelujen tulee tukea asukkaan ja asiakkaan osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Kotihoidon ja muiden tukipalvelujen resursoinnissa ja aikataulutuksessa on otettava huomioon asiakkaan kokonaiselämäntilanne, mukaan lukien lakisääteiset ja yhteiskunnalliset luottamustoimet, jotta yhdenvertainen osallistuminen ei vaarannu rakenteellisten tai toiminnallisten viiveiden vuoksi.

4. Jatkuva seuranta ja kehittäminen

Palvelujen laatua ja poikkeamia seurataan säännöllisesti osana hyvinvointialueen omavalvonnan raportointia (joka neljäs kuukausi laadittavat omavalvontasuunnitelmien toteutumisen seurannat).

Palautteita ja toteutuneiden palvelujen häiriöitä käytetään järjestelmällisesti toiminnan korjaamiseen ja prosessien kehittämiseen yhteistyössä palvelulinjojen ja omavalvontapalveluiden kanssa.

Käsittely

Puheenjohtaja Kuusela esitti, että asiakohdan käsittely siirretään seuraavaan vammaisneuvoston kokoukseen. Esitystä kannatettu yksimielisesti.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti siirtää asiakohdan käsittelyn seuraavaan vammaisneuvoston kokoukseen.

Selostus

Hyvinvointialuelain (611/2021) 32 §:n mukaan vaikuttamistoimielimille tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Hyvinvointialueen hallintosäännön 83 §:n mukaan vaikuttamistoimielimellä on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaa koskevissa asioissa.

Sen viranomaisen, jonka käsiteltäväksi aloite kuuluu, on ilmoitettava aloitteen tekijälle kuu- kauden kuluessa aloitteen tekemisestä sen arvioitu käsittelyaika ja keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Liitteet

Oheismateriaali

Vammaisneuvosto § 17 5.3.2026
Vammaisneuvosto § 79 28.10.2026

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Vammaisneuvosto 05.03.2026 § 17

§ 17

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää hyväksyä aloitteen esityksen mukaisesti ja lähettää aloitteen vastuussa olevan viranhaltijan valmisteltavaksi.

Käsittely

Jäsen Ahlgren esitti aloitteesta poistettavaksi seuraavan lauseen:

”Näin on jo käynyt useamman kerran erään vammaisneuvoston jäsenen kohdalla, kun kotihoito ei tullut ajoissa paikalle kotiin.”

Esitys rauennet kannattamattomana.

2. varapuheenjohtaja Koskinen esitti lausunnon kohtaa ”Näin on jo käynyt useamman kerran erään vammaisneuvoston jäsenen kohdalla, kun kotihoito ei tullut ajoissa paikalle kotiin.” Muutettavaksi seuraavaan muotoon:

”Vammaisneuvoston saamien tietojen mukaan hyvinvointialueella on useasti sattunut tilanne, jolloin kotihoito ei ole saapunut ajoissa paikalle. Tämän johdosta on seurannut, että asiakkaiden yhdenvertainen osallistumismahdollisuus luottamustoimen hoitamiseen on estynyt.”

Esitystä kannatettu yksimielisesti.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti esittää aloitteeksi seuraavaa

Palvelujen turvallisuus ja niiden vaikutukset hyvinvointiin

Vammaisneuvosto on huolissaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tarjoamien ja valvomien palveluiden laadusta ja turvallisuudesta sekä siitä, miten palveluiden ongelmat ja puutteet voivat vaikuttaa niiden käyttäjien jokapäiväiseen elämään, turvallisuuteen ja hyvinvointiin.

Vammaisneuvosto edellyttää, että Länsi-Uusimaa varmistaa palveluidensa luotettavuuden ja käyttäjien turvallisuuden. Palveluiden tulee noudattaa vaadittuja standardeja ja vastata asiakkaiden tarpeisiin tehokkaasti.

Palvelujen heikentyminen ja toteutetut säästötoimet voivat muodostaa riskin asukkaiden turvallisuudelle sekä kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Tällaiset muutokset saattavat lisätä yksinäisyyden ja syrjäytymisen kokemuksia, kasvattaa mielenterveyden haasteita sekä heikentää arjen turvallisuutta.

Vammaisneuvosto vaatii, että säästötoimenpiteiden vaikutukset arvioidaan perusteellisesti. Arvioinnissa on tärkeintä varmistaa turvallisuus, mutta lisäksi tulee huomioida käyttäjien elämänlaatu ja hyvinvointi. Myös uuden vammaispalvelunlain ja sosiaalihuoltolain ensisijaisuusperiaatteen myötä palveluita myönnettäessä tulee huomioida käyttäjien elämänlaatu, hyvinvointi ja arjen turvallisuus.

Perustelut
Osa palveluista ei täytä luotettavuusvaatimuksia, mikä voi

aiheuttaa käyttäjille epävarmuutta ja turvattomuutta. Esimerkiksi kuljetuspalveluissa ilmenevät häiriöt, kuten taksin myöhästyminen tai saapumatta jättäminen, heikentävät luottamusta palveluun ja estävät usein sen hyödyntämisen kokonaan.

Osa palveluista ei täytä käyttäjien tarpeita ja voi rajoittaa osallisuutta sekä itsenäistä toimintaa. Esimerkiksi henkilökohtaisen avun korvaaminen kotipalvelulla johtaa siihen, että käyttäjä on sidottu kotiin. Vammaisneuvoston saamien tietojen mukaan hyvinvointialueella on useasti sattunut tilanne, jolloin kotihoito ei ole saapunut ajoissa paikalle. Tämän johdosta on seurannut, että asiakkaiden yhdenvertainen osallistumismahdollisuus luottamustoimen hoitamiseen on estynyt.

Palvelujen hankaluudet eivät rajoitu vain vammaispalveluihin, vaan monet muutkin palvelut ovat käyttäjille vaikeita ja aiheuttavat erilaisia ongelmia. Pitkät käsittely- ja odotusajat hidastavat tarvittavien palvelujen saantia, huolestuttavat asukkaita sekä rasittavat heidän mielenrauhaansa.

Hyvinvointialueen on lisättävä yhteistyötä ja viestintää kuntien kanssa, jotta niiden palvelut yhdessä ja aidosti tukevat myös vammaisten ihmisten hyvinvointia, osallisuutta ja turvallisuuta juuri siinä ympäristössä ja arjessa, jossa käyttäjä asuu ja elää.

Hyvinvointialueilla on lakiin perustuva velvollisuus edistää alueensa asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Hyvinvointialueen vastuun tulee konkretisoitua myös niiden asukkaiden arjessa, jotka joutuvat käyttämään hyvinvointialueen tuottamia palveluja.

ja

2. lähettää aloitteen vastuussa olevan viranhaltijan valmisteltavaksi.

Selostus

Hyvinvointialueen hallintosäännön 83 §:n mukaan vaikuttamistoimielimellä on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaa koskevissa asioissa.

Sen viranomaisen, jonka käsiteltäväksi aloite kuuluu, on ilmoitettava aloitteen tekijälle kuu- kauden kuluessa aloitteen tekemisestä sen arvioitu käsittelyaika ja keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Vammaisneuvoston esittää aloitteeksi seuraavaa:

Palvelujen turvallisuus ja niiden vaikutukset hyvinvointiin

Vammaisneuvosto on huolissaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tarjoamien ja valvomien palveluiden laadusta ja turvallisuudesta sekä siitä, miten palveluiden ongelmat ja puutteet voivat vaikuttaa niiden käyttäjien jokapäiväiseen elämään, turvallisuuteen ja hyvinvointiin.

Vammaisneuvosto edellyttää, että Länsi-Uusimaa varmistaa palveluidensa luotettavuuden ja käyttäjien turvallisuuden. Palveluiden tulee noudattaa vaadittuja standardeja ja vastata asiakkaiden tarpeisiin tehokkaasti.

Palvelujen heikentyminen ja toteutetut säästötoimet voivat muodostaa riskin asukkaiden turvallisuudelle sekä kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Tällaiset muutokset saattavat lisätä yksinäisyyden ja syrjäytymisen kokemuksia, kasvattaa mielenterveyden haasteita sekä heikentää arjen turvallisuutta.

Vammaisneuvosto vaatii, että säästötoimenpiteiden vaikutukset arvioidaan perusteellisesti. Arvioinnissa on tärkeintä varmistaa turvallisuus, mutta lisäksi tulee huomioida käyttäjien elämänlaatu ja hyvinvointi. Myös uuden vammaispalvelunlain ja sosiaalihuoltolain ensisijaisuusperiaatteen myötä palveluita myönnettäessä tulee huomioida käyttäjien elämänlaatu, hyvinvointi ja arjen turvallisuus.

Perustelut

Osa palveluista ei täytä luotettavuusvaatimuksia, mikä voi aiheuttaa käyttäjille epävarmuutta ja turvattomuutta. Esimerkiksi kuljetuspalveluissa ilmenevät häiriöt, kuten taksin myöhästyminen tai saapumatta jättäminen, heikentävät luottamusta palveluun ja estävät usein sen hyödyntämisen kokonaan.

Osa palveluista ei täytä käyttäjien tarpeita ja voi rajoittaa osallisuutta sekä itsenäistä toimintaa. Esimerkiksi henkilökohtaisen avun korvaaminen kotipalvelulla johtaa siihen, että käyttäjä on sidottu kotiin. Myös riittämättömät avustajatunnit voivat heikentää mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan, harrastustoimintaan sekä sosiaaliseen elämään. Näin on jo käynyt useamman kerran erään vammaisneuvoston jäsenen kohdalla, kun kotihoito ei tullut ajoissa paikalle kotiin.

Palvelujen hankaluudet eivät rajoitu vain vammaispalveluihin, vaan monet muutkin palvelut ovat käyttäjille vaikeita ja aiheuttavat erilaisia ongelmia. Pitkät käsittely- ja odotusajat hidastavat tarvittavien palvelujen saantia, huolestuttavat asukkaita sekä rasittavat heidän mielenrauhaansa.

Hyvinvointialueen on lisättävä yhteistyötä ja viestintää kuntien kanssa, jotta niiden palvelut yhdessä ja aidosti tukevat myös vammaisten ihmisten hyvinvointia, osallisuutta ja turvallisuuta juuri siinä ympäristössä ja arjessa, jossa käyttäjä asuu ja elää.

Hyvinvointialueilla on lakiin perustuva velvollisuus edistää alueensa asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Hyvinvointialueen vastuun tulee konkretisoitua myös niiden asukkaiden arjessa, jotka joutuvat käyttämään hyvinvointialueen tuottamia palveluja.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Vammaisneuvosto § 17 5.3.2026
Vammaisneuvosto § 79 28.10.2026

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

4603/00.02.03/2025

Vammaisneuvosto 28.10.2026 § 80

§ 80

Vammaisneuvoston edustajan valinta muutoslupauksen "Lisää ensisijaisia palveluja lapsille ja nuorille" laajennettuun ohjausryhmään

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Westergård Mikaela

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää valita edustajansa "Lisää ensisijaisia palveluja lapsille ja nuorille" laajennettuun ohjausryhmään.

Käsittely

Puheenjohtaja Kuusela esitti laajennettuun ohjausryhmään vammaisneuvoston edustajaksi Nina Sjöberg ja varaedustajaksi Sini Silvander. Esitystä kannatettu yksimielisesti.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. valita muutoslupauksen "Lisää ensisijaisia palveluja lapsille ja nuorille" laajennettuun ohjausryhmään edustajakseen Nina Sjöberg ja
2. varaedustajaksi Sini Silvander.

Selostus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on käynnissä strateginen muutoslupaus Lisää ensisijaisia palveluja lapsille ja nuorille. Muutoslupauksen projektissa tavoitteenamme on kehittää palveluidemme painopistettä ennaltaehkäisevään suuntaan.

Tavoittelemme seuraavia vaikutuksia:

• Lasten, nuorten ja perheiden resilienssi vahvistuu.
• Lapset, nuoret, perheet ja opettajat saavat paremmin tarpeita vastaavan tuen opiskeluhuollosta.
• Pystymme kohdentamaan varhaisen tuen resursseja paremmin hyvinvointitietoon pohjautuen.
• Lasten ja nuorten ahdistuneisuus sekä mielialastaan huolissaan olevien osuus laskee.
• Palvelurakenne kevenee, raskaiden palvelujen tarve vähenee.
• Yhteistyö kuntien ja järjestöjen kanssa tiivistyy.

Vammaisneuvostoa pyydetään nimeämään edustajansa Lisää ensisijaisia palveluja lapsille ja nuorille -muutoslupauksen laajennettuun ohjausryhmään.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

4603/00.02.03/2025

Vammaisneuvosto 28.10.2026 § 81

§ 81

Vammaisneuvoston edustajien valinta hyvinvointialueen ja vammaisjärjestöjen 19.11.2026 yhteisen pyöreän pöydän tilaisuuteen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Westergård Mikaela

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. valita edustajiksi pyöreän pöydän tilaisuuteen 19.11.2026 kaksi (2) edustajaa ja

2. nimetä edustajille varaedustajat sijaantulojärjestyksessä.

Käsittely

1.varapuheenjohtaja Valtonen esitti olevansa käytettävissä vammaisneuvoston edustajaksi pyöreän pöydän tilaisuuteen 19.11.2026.

Jäsen Karlsson esitti olevansa käytettävissä vammaisneuvoston edustajaksi pyöreän pöydän tilaisuuteen 19.11.2026.

Jäsen Österberg esitti olevansa käytettävissä vammaisneuvoston edustajaksi pyöreän pöydän tilaisuuteen 19.11.2026.

Puheenjohtaja Kuusela esitti, että valitaan kahden (2) edustajan lisäksi yksi (1) edustaja varalle. Esitystä kannatettu yksimielisesti.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. valita edustajiksi hyvinvointialueen ja vammaisjärjestöjen 19.11.2026 yhteisen pyöreän pöydän tilaisuuteen Marsa Valtonen ja Inger Karlsson sekä
2. nimetä varaedustajaksi Hanne Österberg.

Selostus

Hyvinvointialue järjestää pyöreän pöydän tilaisuuden, jonka tavoitteena on keskustella siitä, miten voisimme löytää uusia tapoja hyödyntää järjestökentän osaamista ja kehittää yhteistyötä vammaisjärjestöjen ja hyvinvointialueen välillä.

Tilaisuus pidetään 19.11.2026 Espoossa (Tekniikantie, 14, Innopoli 2). Tilaisuudessa ei ole etäosallistumismahdollisuutta.

Vammaisneuvostoa pyydetään valitsemaan edustajansa ja varaedustajansa tilaisuuteen. Vammaisneuvosto voi valita korkeintaan 2 edustajaa ja saman määrän varaedustajia, jotka kutsutaan sijaantulojärjestyksessä.

Virallinen kutsu tilaisuuteen lähetetään valituille edustajille sähköpostitse edustajien valinnan jälkeen.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

9428/00.02.03/2023

Vammaisneuvosto 28.10.2026 § 82

§ 82

Vammaisneuvoston lausunnon "Alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 luonnoksesta" merkitseminen tiedoksi

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Hietala Kalle

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää merkitä lausunnon "Alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027-2030 luonnoksesta" tiedoksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Kuusela esitti, että asiakohdan käsittely siirretään seuraavaan vammaisneuvoston kokoukseen. Esitystä kannatettu yksimielisesti.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti siirtää asiakohdan käsittelyn seuraavaan vammaisneuvoston kokoukseen.

Selostus

Tausta

Lain hyvinvointialueesta 41 §:n hyvinvointialueen on huomioitava strategiassaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 7 § mukaan hyvinvointialueen on seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Lisäksi hyvinvointialueella on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -

suunnitelma edellä mainituista asioista yhteistyössä alueensa kuntien kanssa. Hyvinvointialue laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä alueensa kuntien kanssa.

Hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012 §5).

Nykyinen alueellinen hyvinvointisuunnitelma ulottuu vuoden 2026 loppuun ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus on käynnistänyt hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman päivittämistä koskevan valmistelun 24.11.2025 § 261. Tavoitteena on, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyy hyvinvointikertomuksen 2025 ja -suunnitelman vuosille 2027–2030 kokouksessaan 8.12.2026.

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma sisältää:
1. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, joka sisältää alueellisen neuvolasuunnitelman. Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma on liitteenä.
2. ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman (suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi).

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma sisältää myös tavoitteet ja toimenpiteet työikäisen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Vammaisia ja pitkäaikaissairaita koskevat tavoitteet ja toimenpiteet on huomioitu läpileikkaavasti yhteisessä osiossa (luku 3) sekä ikäryhmittäin (luku 4).

Hyvinvointialue on laatinut hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä alueensa kuntien, järjestöjen ja muiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijoiden kanssa. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan osana hyvinvointialueen osavuosikatsauksia sekä hyvinvoinnin vuosiraporteissa.

Vammaisneuvostoa pyydettiin antamaan lausuntonsa alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 luonnoksesta 9.10.2026 klo 15.45 mennessä.

Toimivalta

Hyvinvointialuelain (611/2021) mukaan vammaisneuvostolle tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vammaisneuvosto arvioi olevan merkitystä vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vammaisneuvosto tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Hallintosäännön 42 §:n mukaan aluehallituksen tehtävänä on asettaa hyvinvointialuelaissa säädetyt vaikuttamistoimielimet ja huolehtia näiden toimintaedellytyksistä.

Liitteet

Oheismateriaali

- Vammaisneuvoston lausunto alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 luonnoksesta

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

9428/00.02.03/2023

Vammaisneuvosto 28.10.2026 § 83

§ 83

Vammaisneuvoston kannanoton "Palvelut tulee järjestää esteettömissä tiloissa" hyväksyminen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Hietala Kalle

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää hyväksyä kannanoton esityksen mukaisesti ja lähettää kannanoton vastuussa olevalle viranhaltijalle tiedoksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Kuusela esitti, että asiakohdan käsittely siirretään seuraavaan vammaisneuvoston kokoukseen. Esitystä kannatettu yksimielisesti.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti siirtää asiakohdan käsittelyn seuraavaan vammaisneuvoston kokoukseen.

Selostus

Vammaisneuvoston esittää kannanotoksi seuraavaa:

Palvelut tulee järjestää esteettömissä tiloissa

Vammaisneuvosto muistuttaa, että kaikilla kuntalaisilla on oltava yhdenvertainen mahdollisuus käyttää julkisia palveluja. Palvelut tulee lähtökohtaisesti järjestää tiloissa, joihin jokainen pääsee turvallisesti ja mahdollisimman itsenäisesti toimintakyvystä, iästä tai apuvälineiden käytöstä riippumatta.

Esimerkkinä: Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue järjestää Keski-Espoon uimahallissa kuntoutusta ja fysioterapiaa

toimintaesteisille henkilöille. Erityisryhmien sauna-, pesu- ja pukutiloihin tehdyt muutokset ovat heikentäneet tilojen esteettömyyttä ja estäneet osaa asiakkaista käyttämästä heidän toimintakykyään edistäviä palveluja.

Esteettömyys on yhdenvertaisten palvelujen edellytys
Fyysisesti esteellinen palvelutila voi estää tai olennaisesti vaikeuttaa palvelun käyttämistä. Esteettömyys ei tarkoita vain portaatonta sisäänkäyntiä. Siihen kuuluvat myös mm. toimivat kulkureitit, riittävän leveät ovet, esteetön wc, asianmukainen valaistus, hyvä akustiikka, selkeät opasteet, induktiosilmukka sekä saavutettava asiointi- ja vuoronumerojärjestelmä. Myös saattajan, avustajan ja opas- tai avustajakoiran kanssa asioimisen tulee onnistua sujuvasti.

Jos palvelu järjestetään esteellisessä tilassa, vastuu tilanteen ratkaisemisesta ei saa jäädä asiakkaalle. Etäpalvelu, kotikäynti tai muu vaihtoehtoinen järjestely voivat täydentää palvelua, mutta se ei korvaa kaikille soveltuvaa palvelutilaa. Ne eivät myöskään saa kaventaa asiakkaan valinnanmahdollisuuksia tai heikentää palvelun laatua.

Jos palvelu on tarkoitettu erityisesti toimintaesteisille henkilöille, palvelunjärjestäjän vastuu esteettömyyden ja saavutettavuuden varmistamisesta on erityisen suuri. Tällaisessa palvelussa esteelliset tilat ovat ristiriidassa palvelun tarkoituksen kanssa ja voivat tosiasiallisesti estää kohderyhmää saamasta tarvitsemaansa tukea.

Vammaisneuvoston vaatimukset

- Palvelutilojen esteettömyys arvioidaan ennen tilojen käyttämistä, vuokraamista, hankkimista, rakentamista tai peruskorjaamista.
- Havaitut esteet korjataan viivytyksettä, ja korjauksille nimetään vastuuhenkilö sekä aikataulu.
- Henkilöstöllä on velvollisuus raportoida huomaamistaan esteettömyyspuutteista.
- Esteettömyystiedot julkaistaan selkeästi verkkosivuilla ja ajanvarauksen yhteydessä.
- Tilapäisistä järjestelyistä tiedotetaan saavutettavasti (myös digi-saavutettavasti), ja asiakkaalle tarjotaan tosiasiallisesti yhdenvertainen vaihtoehto.
- Vammaisneuvosto ja eri tavoin vammaiset palvelujen käyttäjät otetaan mukaan tilojen, palvelujen ja palveluprosessien suunnitteluun sekä arviointiin riittävän varhaisessa vaiheessa.
- Henkilöstölle annetaan koulutusta esteettömästä ja yhdenvertaisesta asiakaspalvelusta.

Seuranta ja vastuu

Esteettömyyden toteutumista tulee seurata säännöllisesti osana palvelujen omavalvontaa sekä laadunhallintaa. Palautteen antamisen on oltava helppoa ja digisaavutettavaa. Havaituista puutteista sekä niiden korjaamisesta on raportoitava avoimesti.

Vammaisneuvosto edellyttää, että palvelujen järjestämisestä vastaavat toimijat varmistavat esteettömyyden kaikissa asiakaspalvelutiloissa. Esteettömät tilat hyödyttävät kaikkia kuntalaisia ja ovat olennainen osa laadukkaita, turvallisia ja yhdenvertaisia palveluja.

Toimivalta

Hyvinvointialuelain (611/2021) mukaan vammaisneuvostolle tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vammaisneuvosto arvioi olevan merkitystä vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vammaisneuvosto tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Hallintosäännön 42 §:n mukaan aluehallituksen tehtävänä on asettaa hyvinvointialuelaissa säädetyt vaikuttamistoimielimet ja huolehtia näiden toimintaedellytyksistä.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

9428/00.02.03/2023

Vammaisneuvosto 28.10.2026 § 84

§ 84

Vammaisneuvoston kannanoton "Omaishoitajien lakisääteisten vapaiden on toteuduttava tosiasiallisesti – vammaisneuvosto vaatii oikeuksien kunnioittamista, julkista selvitystä ja välittömiä korjaustoimenpiteitä" hyväksyminen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Hietala Kalle

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää hyväksyä kannanoton esityksen mukaisesti ja lähettää kannanoton vastuussa olevalle viranhaltijalle tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Vammaisneuvosto hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Vammaisneuvoston esittää kannanotoksi seuraavaa:

Omaishoitajien lakisääteisten vapaiden on toteuduttava tosiasiallisesti – vammaisneuvosto vaatii oikeuksien kunnioittamista, julkista selvitystä ja välittömiä korjaustoimenpiteitä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vammaisneuvosto kiittää aluevaltuustoa laajan kannatuksen saaneen valtuustokysymyksen tekemisestä ja ilmaisee vakavan

huolensa vammaisten henkilöiden omaishoitajien lakisääteisten vapaiden tosiasiallisesta toteutumisesta.

Omaishoitajat tekevät hyvinvointialueella ja koko yhteiskunnassa korvaamattoman arvokasta työtä. Heidän jaksamisensa ja hyvinvointinsa turvaaminen on elintärkeää sekä perheille että palvelujärjestelmän kestävyydelle. Lakisääteisten vapaiden pitäminen ei saa olla pelkkää paperilla olevaa oikeutta, vaan sen on toteuduttava jokaisen omaishoitajan kohdalla käytännössä.

Vammaisneuvosto muistuttaa, että omaishoidon tuesta annetun lain mukaan hyvinvointialueella on lakisääteinen velvollisuus huolehtia hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana.

Erityisesti vammaisten henkilöiden kohdalla on aina huomioitava yksilölliset tarpeet, henkilön oma tahto, etu ja itsemääräämisoikeus. YK:n vammaisyleissopimuksen 19 artikla turvaa vammaisten henkilöiden oikeuden itsenäiseen elämään, osallisuuteen ja yhdenvertaisiin valinnanmahdollisuuksiin kotona annettavat palvelut edellä. Ketään ei voida pakottaa laitokseen, edes lyhytaikaiseen hoitoon.

Tällä hetkellä palvelujärjestelmässä on kriittisiä valuvikoja. Esimerkiksi vuonna 2026 yhden lakisääteisen vapaavuorokauden korvaavan palvelusetelin arvo (180,47 euroa) on tuntiperusteisessa kotihoidossa riittämätön. Sillä ei voi hankkia ympärivuorokautista palvelua, mikä asettaa jatkuvaa ja sitovaa hoivaa tarvitsevat vammaiset henkilöt ja heidän omaishoitajansa kohtuuttomaan asemaan. Jos kodin ulkopuolinen lyhytaikaishoito ei sovellu vammaisen henkilön tarpeisiin, vapaat jäävät usein pitämättä vaihtoehtojen puutteessa. Palvelusetelin aikarajaus on poistettava ja mahdollistettava omaishoitajalle kokonaisten vapaavuorokausien pitäminen.

Tämän vuoksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vammaisneuvosto vaatii:

- **Oikeuksien tosiasiallista toteutumista:**
  Hyvinvointialueen on varmistettava, että jokaisella

omaishoitajalla on käytössään vammaisen henkilön tarpeita vastaava, turvallinen ja itsemääräämisoikeutta kunnioittava vapaan aikainen järjestämistapa. Palveluiden on oltava yhdenvertaisia ikään tai asiakasryhmään katsomatta.

- **Julkista ja läpinäkyvää selvitystä:** Vaadimme hyvinvointialueen johdolta julkista selvitystä siitä, kuinka suuri osa vapaista jää tällä hetkellä käyttämättä ja mistä syistä. Selvityksessä on avattava selkeästi, miten 180,47 euron palvelusetelin arvon arvioidaan riittävän vuorokautiseen hoivaan, miten asiakasmaksut vaikuttavat vapaiden pitämiseen ja kuinka työikäisten omaishoitajien jaksamista seurataan.
- **Tilanteen välitöntä korjaamista:** Palvelusetelin ehdot ja arvo on korjattava vastaamaan todellisia kustannuksia, tai vapaan aikainen hoito kotiin on järjestettävä muilla joustavilla tavoilla (kuten henkilökohtaisen avun tai ostopalveluiden kautta). Alueen on ryhdyttävä viipymättä konkreettisiin toimenpiteisiin, jotta palvelujärjestelmän puutteet eivät vaaranna omaishoitajien terveyttä ja vammaisten henkilöiden oikeusturvaa.

Lakisääteinen vapaa on tarkoitettu levon ja jaksamisen turvaamiseksi. Se lisää perheiden hyvinvointia.

Vammaisneuvosto odottaa hyvinvointialueelta nopeita ja vastuullisia tekoja tilanteen korjaamiseksi.

Toimivalta

Hyvinvointialuelain (611/2021) mukaan vammaisneuvostolle tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vammaisneuvosto arvioi olevan merkitystä vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vammaisneuvosto tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Hallintosäännön 42 §:n mukaan aluehallituksen tehtävänä on asettaa hyvinvointialuelaissa säädetyt vaikuttamistoimielimet ja huolehtia näiden toimintaedellytyksistä.

Liitteet

Oheismateriaali

- Aluevaltuusto 6.10.2026 § 72, kohta 29. Valtuutettu Ahjoniemen sekä 35 muun aluehallitukselle osoittama kysymys

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

§ 85

Vammaisneuvoston lausuntojen ja esityksien tarkistaminen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Hietala Kalle

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää merkitä lausuntojen ja esityksien tarkistamisen tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Vammaisneuvosto hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Hallintosäännön 83 §:n mukaan hyvinvointialueen jäsenellä sekä hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimillä on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaa koskevissa asioissa.

Sen viranomaisen, jonka käsiteltäväksi aloite kuuluu, on ilmoitettava aloitteen tekijälle kuukauden kuluessa aloitteen tekemisestä sen arvioitu käsittelyaika ja keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelualueet pyytävät lausuntoja eri asiakokonaisuuksista luottamus- ja vaikuttamistoimielimiltä.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Oheismateriaali
Otsikko
Vammaisneuvoston lausunnot ja kokouksissa jätetyt aloitteet vuonna 2025-2026.

§ 86

Muut asiat

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Hietala Kalle

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää merkitä muut asiat tiedoksi.

Käsittely

Vammaisneuvosto kävi keskustelun muista asioista ja merkitsi tiedoksi seuraavaa:

- Selvityksen pyytäminen hyvinvointialueelta koskien huoli-ilmoitusten käsittelyä
- Selvityksen pyytäminen hyvinvointialueelta koskien kehitysvammaisten henkilöiden ravitsemusta
- Selvityksen pyytäminen hyvinvointialueelta koskien asumisyksilöiden aterialaskutuksesta
- Selvityksen pyytäminen avustajatuntien myöntämisestä yhteiskunnalliseen toimintaan kuten luottamustehtävien hoitamiseen

Päätös

Vammaisneuvosto hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Vammaisneuvoston muut asiat.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

§ 87

Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto päättää merkitä ilmoitusasiat tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Vammaisneuvosto hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Vammaisneuvoston tietoon halutaan saattaa seuraavat ilmoitusasiat:

1. Seuraava vammaisneuvoston kokous torstaina 12.11.2026 klo 17.00 alkaen

Liitteet

Oheismateriaali

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 72

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 73, § 74, § 75, § 76, § 77, § 78, § 79, § 80, § 81, § 83, § 84, § 85, § 86, § 87

Muutoksenhakukielto

Vaikuttamistoimielinten (nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto) päätöksistä ei voi hakea muutosta, koska vaikuttamistoimielimet eivät ole hyvinvointialuelain 35 § §:ssä tarkoitettuja hyvinvointialueen toimielimiä, jotka ovat hyvinvointialueen viranomaisia ja jotka voivat käyttää julkista valtaa. Niille ei siten voida delegoida toimivaltaa.